

Poglavlje o ahlaku – karakternim osobinama

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Muhammed b. Ibrahim et-Tuvejdžiri

Prijevod:

Senad Muhić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿ كتاب الأخلاق ﴾

« باللغة البوسنية »

محمد بن إبراهيم التويجري

ترجمة:

سناد موهنتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

POGLAVLJE O AHLAKU – KARAKTERNIM OSOBINAMA

Ponašanje Posanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegove karakteristike

U ovom poglavlju se navode neke od najvažnijih Poslanikovih, sallallahu alejhi ve sellem, osobina, kojima se treba okititi svaki musliman.

Allah Uzvišeni kaže:

1. Vi u Allahovom Poslaniku imate divan uzor za onoga koji se nada Allahovoj milosti i nagradi na onome svijetu, i koji često Allaha spominje. (El-Ahzab, 21)

2. Ti ono lijepo što čine prihvati i traži da se čine dobra djela, a nezalica se kloni! A ako šejtan pokuša da te na zlo navede, ti potraži utočište u Allaha, On uistinu sve čuje i zna. (El-E'araf, 199-200.)

Najbolji ukrasi

Najbolji vjernici su oni koji imaju najljepše karakterne osobine (ahlak), a lijepim karakternim osobinama se dostižu stepeni onih koji klanjaju i poste (dobrovoljno). Zato je bolje ulagati trud u popravljanju svojih karakternih osobina, nego se truditi sakupljajući

zlato i srebro, jer je ahlak nešto najljepše sa čime se može okiti jedan musliman.

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Ljudi su kao metali, poput metala zlata i srebra. Najbolji u džahilijetu bit će najbolji i u islamu – ako shvate vjeru. A duše su vojske regrutirane; one koje se prepoznaju, zbliže se, a one koje se ne prepoznaju, razidu se.**“¹

Vrijednost ahlaka

Allah Uzvišeni veli:

1. I nastojte zaslužiti oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje, za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju - a Allah voli one koji dobra djela čine: i za one koji se, kada grijeh počine ili kad se prema sebi ogriješe, Allaha sjete i oprost za grijehе svoje zamole - a

¹ Bilježe Buharija, br. 3493., i 3336., i Muslim, br. 2638., i ovo je njegova verzija. Kaže Muhammed ibn Ismail es-San'ani: „One koje se prepoznaju – tj. koje se slože u karakternim osobinama i u svojstvima, zbliže se – tj. njihova srca se zbliže makar njihova tijela bila daleko. A one koje se ne prepoznaju – tj. koje se ne slože i koje ne odgovaraju jedna drugoj (u osobinama i svojstvima), razidu se – tj. njihova srca se udalje, makar njihova tijela bila blizu. Dakle, zbližavanje i udaljavanje se odnosi na srca.“ Vidjeti: *Šerhul-džami 'is-sagir*, 4/490.

ko će oprostiti grijeha ako ne Allah? - i koji svjesno u grijehu ne ustraju. Njih čeka nagrada - oprost od Gospodara njihova i džennetske bašče kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno ostati, a divne li nagrade za one koji budu tako postupili! (Alu Imran, 133-136.)

2. A robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno hodaju, a kada ih bestidnici oslove, odgovaraju: Mir vama!, i oni koji provode noći pred Gospodarom svojim na tlo padajući i stojeći; i oni koji govore: Gospodaru naš, poštedi nas patnje u Džehennemu, jer je patnja u njemu, doista, propast neminovna, on je ružno prebivalište i boravište; i oni koji, kad udjeljuju, ne rasipaju i ne škrtare, već se u tome drže sredine; i oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kada pravda zahtijeva, i koji ne bludniče; - a ko to radi, iskusiće kaznu, patnja će mu na onome svijetu udvostručena biti i vječno će u njoj ponižen ostati; ali onima koji se pokaju i uzvjeruju i dobra djela čine, Allah će njihova hrdava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je. (El-Furkan, 63-70.)

Abdullah b. 'Amr, radijallahu 'anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Najbolji među vama su oni koji imaju najljepši ahlak.**“²

² Bilježe Buharija, br. 3559., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2321.

Ebu Derda, radijallahu 'anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Kada se budu djela vagala na Sudnjem danu, ahlak će biti najteže.**“³

'Amr b. Šu'ajb prenosi od svoga oca, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitao: „**Hoćete li da vam kažem ko će mi biti najbliži na Sudnjem danu?**“ Ljudi na trenutak ušutili, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ponovio isto pitanje dva ili tri puta, a onda su odgovorili: „**Da, hoćemo, Allahov Poslaniče!**“ Tada Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**To su oni koji budu imali najljepši ahlak.**“⁴

Čovjek sa najljepšim ahlakom

Najbolji način da se stekne ahlak, jeste slijeđenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je slijedio Kur'an u svim segmentima svoga života. On, sallallahu alejhi ve sellem, je imao najljepši izgled i najljepši ahlak. Dijelio je onima koji su njemu uskraćivali, praštao je onima koji su mu nepravdu činili, pokušavao je da bude u vezi sa onima koji su vezu sa njim prekidali, činio je dobro onima koji su njemu činili zlo, a sve ovo navedeno spada u osnove ahlaka.

³ Hadis je ispravan, a bilježe ga Ebu Davud, br. 4799., i ovo je njegova verzija, i Tirmizi, br. 2002.

⁴ Hadis je ispravan, a bilježe ga Ahmed, br. 6735., i Buharija u *El-Edebu-l-mufredu*, br. 275.

Zato, nama je obaveza da ga slijedimo u svemu, osim u stvarima koje su bile specifične samo njemu, poput: primanja Objave, ženidbe sa više od četiri žene, ženidbe njegovih žena nakon njegove smrti, zabrane jedenja sadake, nenaslijeđivanja imetka. Sve je ovo bilo specifično samo za njega i u tome ga ne slijedimo.

Ljepota ahlaka Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

Allah Uzvišeni veli: ***Ti si, uistinu, najljepšeg ahlaka.*** (El-Kalem, 4.)

Abdullah b. Amr veli: „**Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije bio neučtiv niti razuzdan, a često bi govorio: 'Najbolji od vas je onaj ko ima najljepši moral.'**“⁵

Enes veli: „**Služio sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, punih deset godina i nikada me nije pitao zašto sam nešto uradio ili zašto nisam nešto uradio.**“⁶

Plemenitost Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

⁵ Bilježe Buharija, br. 3559., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2321.

⁶ Bilježe Buharija, br. 6038., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2309.

Džabir veli: „**Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije bio o nečemu upitan, a da je rekao: 'Ne.'**“⁷

Ibn Abbas veli: „**Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je bio najplemenitiji čovjek, a posebno bi bio plemenit i darežljiv u ramazanu prilikom susreta sa Džibrilom. Svake noći bi sa njima imao susret u kojem bi obnavljao Kur'an. Bio je darežljiviji od poslanog kišnog povjetarca.**“⁸

Enes prenosi: „**Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije bio o nečemu upitan a da je rekao: 'Ne.'** Prenosi se da je neki čovjek došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i Poslanik mu je dao veliku količinu ovaca, pa se ovaj vratio svom narodu i rekao:

⁷ Bilježe Buharija, br. 6034., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2311. Kaže Ibn Hadžer el-’Askalani: „Ne misli se na to da je obavezno davao šta god mu se traži, već se misli na to da nije izgovarao riječi odbijanja, već ako bi imao, dao bi, ukoliko bi to davanje bilo dozvoljeno, a ako ne, onda bi ćutao. (...) Kaže Šejh Izzuddin ibn Abdusselam: ’Značenje (hadisa) je da nije govorio *ne* u smislu (namjernog) odbijanja darivanja, što ne znači da nije govorio *ne* u smislu da se izvinjava (što nije u mogućnosti dati ono što mu se traži), kako je došlo u Allahovom govoru: *ni onima kojima si rekao, kada su ti došli da im daš životinje za jahanje: 'Ne mogu naći za vas jahalice.*’, a nije skrivena razlika između toga da kaže: ’Ne mogu naći za vaš jahalice.’, i: ’Neću da vam dam jahalice.’“ Vidjeti: *Fethul-Bari*, 10/457.

⁸ Bilježe Buharija, br. 6., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2308.

'Narode moj, primite islam, jer Muhammed zaista daje kao što daje onaj koji se ne boji siromaštva!'⁹

Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, stid

Ebu Se'id El-Hudri veli: „**Poslanik, sallallahu alehi ve sellem je bio stidljiviji od djevojke, djevice u svojim odajama, a kada bi vidio nešto što mu se ne bi svidjelo, to smo mogli primjetiti na njegovom licu.**“¹⁰

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, poniznost

Omer prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Nemojte me uzdizati kao što kršćani uzdižu Isaa, sina Merjeminog. Ja sam samo Allahov rob, pa zato i govorite: 'Allahov rob i Njegov poslanik.**“¹¹

Enes rekao: „**Došla je neka žena Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i kazala: 'Allahov Poslaniče, trebam nešto od tebe.' On joj reče: 'Majko tog i tog, izaberi u kojem sokaku želiš da razgovaramo pa da ti**

⁹ Bilježi Muslim, br. 2312.

¹⁰ Bilježe Buharija, br. 6102., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2320. Kaže šejh Muhammed ibn Salih el-Usejmin: „Bio je stidljiviji od djevice u njenoj odaji, ali se nije stidio istine. Naprotiv, govorio je istinu i obznanjivao je istinu ne stideći se ljudi.“ Vidjeti: *Šerhu rijadis-salihin*, 4/25.

¹¹ Bilježi Buharija, br. 3445.

odgovorim to što ti treba.' Zatim je nasamo razgovarao sa njom¹² i odgovorio joj ono što joj je potrebno.¹³

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Kada bih bio pozvan na gozbu, bilo da se na njoj (od mesa) služi kopita ili potkoljenica, ja bih se odazvao, a kada bi mi to neko htio pokloniti, ja bih takav poklon primio.**“¹⁴

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, hrabrost

Enes veli: „**Bio je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najljepši, najdarežljiviji, najhrabriji. Jedne**

¹² Kaže en-Nevevi: „Tj. stao je sa njom na prometan put kako bi ispunio njenu potrebu i dao joj odgovor (fetvu) nasamo. Ovo nije osamljivanje sa strankinjom, jer je ovo bilo na mjestu kojim prolaze ljudi i gdje posmatraju i njega i nju, ali ne čuju njihov govor, jer je njeno pitanje nešto što ona ne želi da drugi čuju.“ Vidjeti: *el-Minhadž šerhu Sahihi Muslim ibn Hadždžadž*, 15/83.

¹³ Bilježi Muslim, br. 2326.

¹⁴ Bilježi Buharija, br. 2568. Kaže Ibn Bettal: „Obavještava nas da on ne potcjenjuje nijedan poklon niti zvanicu, kako se čovjek ne bi ustručavao da pošalje poklon zbog potcjenjivanja tog poklona. Spomenuo je potkoljenicu i kopito (u drugom rivajetu) ovce hiperbolizirajući važnost primanja hedije makar bila i mala, a ne u smislu da treba pokloniti potkoljenicu ili kopito, jer to niko ne radi.“ Vidjeti: *Šerhu Sahihil-Buhari*, 7/88. Kaže Ibn Hadžer: „Spomenuo je upravo potkoljenicu i kopito kako bi spojio između bezvrijednog i skupocjenog, jer je njemu potkoljenica bila draža od drugog mesa, dok kopito nema vrijednosti.“ Vidjeti: *Fethul-Bari*, 5/200.

noći medinlije su čule nekakav glas, od kojeg su se svi uplašili. Nekoliko ljudi se uputilo prema glasu. Sreo ih je Poslanik, koji se već vraćao – bio je već prije od svih otišao prema glasu. Jahao je na neosedlanom Ebu Talhinom konju a na ramenu mu sablja, povikao im je: **'Ne bojte se, ne bojte se.'**¹⁵

Alija, radijallahu 'anhu kazuje: „**U bici na Bedru Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio je najbliži neprijateljima, bio je jedan od najopasnijih boraca toga dana, a mi smo se skrivali iza njega.**“¹⁶

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, blagost

Ebu Hurejre prenosi da je jedne prilike neki beduin mokrio u mesdžidu, pa su ga prisutni napali. Kada je to vidio, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao: „**Ostavite ga na miru i prospite kofu vode po mjestu gdje je mokraća, jer vi ste, uistinu poslani da olakšavate, a ne da otežavate.**“¹⁷

¹⁵ Bilježe Buharija, br. 2908., i Muslim, br. 2307., i ovo je njegova verzija.

¹⁶ Hadis je ispravan, a bilježi ga Ahmed, br. 654.

¹⁷ Bilježe Buharija, br. 6128., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 284.

Enes prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Olakšavajte, a nemojte otežavati i smirujte, a nemojte razgoniti.**“¹⁸

Aiša prenosi da joj je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**O Aiša, uistinu je Allah blag (dobrostitiv) i voli blagost. Allah daje da se blagošću postigne ono što se ne može postići grubošću niti bilo čim drugim osim s blagošću.**“¹⁹

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, spremnost da oprost

Allah Uzvišeni veli: *Ali, zato što su zavjet svoj prekršili, Mi smo ih prokleli i srca njihova okrutnim učinili. Oni su riječi s mijesta na kojima su bile uklanjali, a dobar dio onoga čime su bili opominjani izostavili. I ti ćeš kod njih, osim malo njih, neprestano na vjerolomstvo nailaziti, ali im oprost i ne karaj ih! - Allah, uistinu, voli one koji čine dobro.* (El-Maide, 13)

Aiša, radijallahu anha, rekla je: „**Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, nije nikada data mogućnost da bira, a da on nije odabrao lakšu stvar ako se nije radilo o grijehu, a ako je bio grijeh, onda bi bio**

¹⁸ Bilježe Buharija, br. 6125., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1734.

¹⁹ Bilježe Buharija, br. 6927., i Muslim, br. 2593., i ovo je njegova verzija.

najdalje od njega. Nikada se nije svetio niti je koga kažnjavao radi sebe, nego, ako bi to radio, onda bi to bilo radi izvršavanja obaveza prema Allahu.^{«20}

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, samilost

Allah Uzvišeni veli: *Samo Allahovom milošću ti si blag prema njima; a da si osoran i grub, razbjegli bi se iz tvoje blizine. Zato im praštaj i moli da im bude oprošteno i dogovaraj se s njma. A kada se odlučiš, onda se pouzdaj u Allaha, jer Allah zaista voli one koji se uzdaju u Njega.* (Alu Imran, 159.)

Ebu Katade je kazao: „Dok smo jednog dana sjedili u džamiji, među nas iziđe Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem. Nosio je Umamu bint Ebul-As za vratom dok je klanjao. Kada bi išao na ruk'u, spustio bi je, a kada bi se podigao sa ruku'a, uzeo bi je.^{«21}

Ebu Hurejre veli: „Poljubio je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jedne prilike Hasana sina Alijinog, a kod njega u društvu je bio Akre'a b. Habis Temimi koji je tom prilikom kazao: 'Ja imam desetero djece i nikada nijedno nisa poljubio.' Poslanik,

²⁰ Bilježe Buharija, br. 3560., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2327.

²¹ Bilježe Buharija, br. 5996., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 543.

sallallahu alejhi ve sellem, je tada kazao: 'Neće milost biti ukazana onome ko nije milostiv.'²²

Prenosi Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**Kada neko od vas predvodi ljude u namazu neka skрати (namaz), jer među njima ima slabih, bolesnih, starijih i onih koji imaju neku potrebu, a kada klanja sam, neka klanja kako hoće.**“²³

Prenosi se od Ma'rura ibn Suvejda da je rekao: „**Susreo sam Ebu Zerra u Rebezi, a i on i njegov sluga na sebi su imali isti ogrtač. Upitao sam ga o tome, a on mi je rekao: 'Ja sam se svađao sa jednim čovjekom, pa sam ga uvrijedio zbog njegove majke. Na to mi je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: 'Ebu Zerre, zar si ga zbog njegove majke uvrijedio?! Ti si čovjek u kojem ima džahilijeta! Vaše sluge su vaša braća. Allah ih je stavio pod vašu vlast, pa ko od vas bude imao svoga brata (slugu) pod svojom vlašću, neka ga hrani hranom koju i sam jede i neka ga oblači onim čime i sebe oblači. Ne opterećujete ih do iznemoglosti, a ako ih opteretite, pomozite im.**“²⁴

²² Bilježe Buharija, br. 5997., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2318.

²³ Bilježe Buharija, br. 703., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1661.

²⁴ Bilježe Buharija, br. 30., i Muslim, br. 2593., i ovo je njegova verzija.

Enes veli: „Jedan dječak jevrej je služio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa se razbolio. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu je došao u posjetio, sjeo pokraj njegove glave i kazao: 'Primi islam!' Dječak je pogledao u svoga oca koji mu je kazao: 'Poslušaj Ebu-l-Kasima (Poslanika), sallallahu alejhi ve sellem.' Dječak je primio islam, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nakon što je izašao, kazao: 'Hvala Allahu koji ga je spasio Vatre.'²⁵

Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, osmjeh

Aiša, radijallahu anha, kaže: „Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nisam vidjela da se smije tako jako da bi mu se u ustima ukazala resica. On bi se samo osmjehivao.“²⁶

Džerir veli: „Od kada sam primio islam, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mi nikada nije zabranio da uđem u njegovu kuću, i nikada me nije vidio, a da mi se nije osmjehnuo.“²⁷

²⁵ Bilježi Buharija, br. 1356.

²⁶ Bilježe Buharija, br. 6092., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 899.

²⁷ Bilježe Buharija, br. 6089., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2475.

Poslanikov, sallallahu alejhi ve sellem, plač

Abdullah b. Mes'ud veli: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mi je rekao: 'Prouči mi suru En-Nisa.' Rekao sam: 'Zar da ja tebi učim, a tebi je (Kur'an) objavljen?' On reče: 'Volim ga slušati od drugog.' Reče: 'Učio sam mu, i kada stigoh do riječi: *A šta će, tek, biti kada dovedemo svjedoka iz svakog naroda, a tebe dovedemo kao svjedoka protiv ovih?*, podigoh glavu i vidjeh kako mu suze liju iz očiju.”²⁸

Abdullah b. Šihhir kaže: „Vidio sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je jednom prilikom klanjao. U njegovim prsima se, od plača, čuo glas poput zvuka mlina.”²⁹ U drugoj verziji hadisa stoji: „Poput zvuka posude.”

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, srdžba u ime Allaha

Aiše, radijallahu anha, je rekla: „Ušao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem u kući, a na jednom prozoru je bio okačen zastor na kojem su bile slike (likovi), pa kada je Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem, to vidio, strgnuo ga je i lice mu se izmijenilo.

²⁸ Bilježe Buharija, br. 5050., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 800.

²⁹ Hadis je ispravan, a bilježe ga Ebu Davud, br. 904., i ovo je njegova verzija, i Nesai, br. 1214.

Rekao je: 'Aiša, oni koji prave ove slike bit će među ljudima koji će se najviše kažnjavati na Sudnjem Danu.'³⁰

Od Ebu Mes'uda El-Ensarija se prenosi da je neki čovjek kazao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: „**Jedva klanjam zbog toga što nam taj i taj puno odulji sa namazom.**“

Nikad nisam vidio da je Poslanik bio ljut kao tog dana. Tom prilikom je kazao: „**O ljudi, vi tjerate narod. Ko od vas bude prevodio namaz neka olakša ljudima, jer među njima ima bolesnih, slabih i ljudi sa određenim potrebama.**“³¹

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, briga

Allah Uzvišeni veli: *Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.* (Et-Tevbe, 128.)

Prenosi se od Džabira, neka je Allah sa njim zadovoljan, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**Primjer mene i vas je kao primjer**

³⁰ Bilježe Buharija, br. 6109., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2107.

³¹ Bilježe Buharija, br. 6110., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 466.

čovjeka koji je naložio vatru, pa su u vatru počeli upadati insekti, a on ih odgoni od nje. Ja vas držim za krajeve vaše odjeće da ne padnete u Vatru, a vi mi se izmičete iz ruku.“³²

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, širokogrudnost

Enes b. Malik kaže: „Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, nas je puno posjećivao, pa je jedne prilike rekao mom mlađem bratu: 'O Ebu Umejre, šta je uradio slavujčić?'“³³

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, skromnost

Ebu Hurejre prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „Allahu, opskrbi

³² Bilježi Muslim, br. 2285.

³³ Bilježe Buharija, br. 2129., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2150. En-Nevevi kaže: „U ovom hadisu ima puno pouka, od kojih su: dozvola davanja nadimka (Ebu) onome ko nema djece, dozvola davanja (takvih) nadimaka djeci i da to ne spada u laž, dozvola šale u onome što nije grijeh, dozvola nazivanja nekih stvari u deminutivu, dozvola igranja djeteta sa vrapcem (ili slavujem) i da mu njegov staratelj to omogućiti, dozvola rimovanog govora koji je lijep i u kojem nema izvještačenosti, blag odnos prema djeci i druženja sa njima, isticanje lijepog karaktera Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, njegovih plemenitih karakteristika, njegove poniznosti, njegovoj posjećivanje porodice, jer je Ummu Sulejm, majka Ebu Umejra, rođaka Poslanika kojoj je on mahrem, kao što smo to već objasnili.“ Vidjeti: *el-Minhadž šerhu Sahihi Muslim*, 14/129.

Muhammedovu porodicu osnovnim životnim namirnicama.³⁴

Aiša veli: „**Od kada je stigla u Medinu, Poslanikova, porodica, nije se nikada tri noći uzastopno zasitila ječmenog hljeba, i tako je trajalo sve dok Poslanikove smrti.**“³⁵

'Urve prenosi da mu je Aiša, radijallahu 'anha, znala govoriti: „**O sine sestre moje, gledali smo mladak, zatim drugi mladak, zatim treći mladak - tri mladaka u dva mjeseca, a da u kućama Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nije bila potpaljena vatra.**' Rekao sam: 'Tetko moja, kako ste onda živjeli?' Ona je rekla: 'Na datulama i vodi, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je imao komšije ensarije koji su posjedovali stoku koju su muzli, pa su mu slali mlijeko koje je koristio.'“³⁶

Amr b. Haris kazuje: „**Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije iza sebe ništa ostavio osim svoje jahalice, oružja, i zemlje, a i to je udijelio na**

³⁴ Bilježe Buharija, br. 6460., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1055.

³⁵ Bilježe Buharija, br. 5416., i Muslim, br. 2970., i ovo je njegova verzija.

³⁶ Bilježe Buharija, br. 2567., i Muslim, br. 2972., i ovo je njegova verzija.

Allahovom putu i ostavio u vakuf koji su koristili putnici namjernici.³⁷

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, pravednost

Aiša navodi predaju da su se Kurejšije zabrinuli za slučaj žene mahzumijke koja je ukrala. U toj se predaji, između ostalog, spominje: „**Usame b. Zejd je došao kod Poslanika, sallallahu alejhi ve selleme, da se zauzima, pa je Poslanik kazao: 'Zar se zauzimaš po pitanju Allahovog propisa?!'** Zatim je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ustao i održao govor u kojem je kazao: 'Oni koji su živjeli prije vas su uništeni upravo zbog toga što su uglednike među njima pošteđivale kazne, dok su slabiće kažnjavali. Tako mi Allaha, da je moja kćer Fatima ukrala, ja bih joj odsjekao ruku.'³⁸

Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, trpeljivost

Aiša, radijallahu ‘anha, upitala: „**Da li si ikada doživio teži dan od onoga na Uhudu?**“ Reče: „**Svašta sam doživio od tvoga naroda, a najteže što sam od njih doživio je ono što se zbilo na dan Aqabe (u Taifu). Tada sam se predstavio Ibn Abdi Jalil ibn Abdi Kulalin-u, pa mi nije odgovorio onako kako sam ja**

³⁷ Bilježi Buharija, br. 4461.

³⁸ Bilježe Buharija, br. 3475., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 1688.

želio. Od njih sam otišao mnogo uznemiren i zabrinut. Bio sam veoma uznemiren i nisam došao k sebi sve dok ne stigoh do mjesta Qarnus-Se'alib.³⁹ Tu podigoh glavu i ugledah oblačak iznad sebe koji mi je pravio hladovinu. Kada sam bolje pogledao, ugledah na njemu Džibrila kako me doziva: 'Allah je čuo šta si im govorio, i kako su oni tebi odgovorili! Allah ti šalje meleka zaduženog za brda da mu narediš šta želiš da sa njima učini!' Tada me je zovnuo melek zadužen za brda, nazvao mi selam i rekao: 'O Muhammede, uradit ću onako kako ti budeš želio! Ako želiš na njih ću srušiti dva brda!?' Allahov poslanik, sallallahu 'alejhi we alihi we selleme, reče: 'Naprotiv, nadam se da će Allah iz njihovih kičmi izvesti one koji će Ga obožavati, ne pripisujući Mu pri tome nikoga...'«⁴⁰

Poslanikova, sallallahu alejhi ve selleme, strpljivost

Allah Uzvišeni kaže: *Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovome svijetu, i ne slušaj*

³⁹ Et-Tibi komentariše ovu rečenicu riječima: „Krenuo sam zbunjen rastrojen, neznajuću kuda idem, od žestine brige i tuge; ’ i nisam došao k sebi sve dok ne stigoh do mjesta Qarnus-Se'alib', kaže se doći k sebi nakon bolesti ili nakon pijanstva, tj. nije me prošla ta žestoka tuga i briga sve dok nisam stigao do mjesta *Karnus-se'alib*.“ Vidjeti: *Mirkatul-mefatih*, 9/4054., Mulla Ali el-Kari’.

⁴⁰ Bilježe Buharija, br. 3232., i Muslim, br. 1795., i ovo je njegova verzija

onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili, koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti. (El-Kehf, 28.)

Prenosi se da je Abdullah b. Mesud kazao: „Došao sam jedne prilike kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a njega je obuzela jaka temperatura. Dodirnuo sam ga svojom rukom i kazao: 'Osjećam snažnu temperaturu.' On je tada kazao: 'Da, ja osjećam temperaturu kao dva čovjeka .' Rekao sam: 'Zato ćeš ti imati dvije nagrade.' Kazao je: 'Da, imat ću.'⁴¹

Habbab je kazao: „Došli smo Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, dok je bio u hladovini Ka'be. Držao je svoj ogrtač pod glavom umjesto jastuka. Požalili smo mu se, rekavši: 'Zar nećeš moliti Allaha da nam pomogne; zar nećeš za nas uputiti dovu?' On pocrvene u licu, sjede i reče: 'Doista je kod prijašnjih naroda bilo slučajeva da čovjeka stave u rupu, pilom mu prepolove glavu na dva dijela, ali ga time ne bi uspjeli odvratiti od njegove vjere; ili da ga češljaju željeznim češljem po golom tijelu, kostima i nervima, ali ga time nisu uspjeli odvratiti od njegove vjere. Tako mi Allaha, ova će se vjera raširiti do te mjere da će čovjek na svojoj jahalici jahati od San'e do Hadramevta, a neće se nikoga bojati, osim

⁴¹ Bilježe Buharija, br. 5667., i Muslim, br. 2571., i ovo je njegova verzija

Allaha, i vuka za svoje stado. Ali vama se mnogo žuri.⁴²

Poslanikovo, sallallahu alejhi ve sellem, upućivanje savjeta

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio često govorio:

1. **„Kada biste znali ono što ja znam, malo biste se smijali, a puno biste plakali.**⁴³

2. **„Nije dozvoljeno muslimanu da više od tri dana izbjegava drugog muslimana, a bolji među njima je onaj ko prvi nazove selam.**⁴⁴

3. **„Čuvajte se sumnjičenja, jer to je najveća vrsta laži i nemojte jedni druge uhoditi, niti prislušivati, nemojte jedni drugima zavidjeti, niti jedan drugom leđa okrećati i budite. O Allahovi robovi, braća.**⁴⁵

4. **„Oni koji mnogo proklinju na Sudnjem danu neće moći biti zagovornici niti će im se svjedočenje prihvatiti.**⁴⁶

⁴² Bilježi Buharija, br. 6943.

⁴³ Bilježe Buharija, br. 4621., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2359.

⁴⁴ Bilježe Buharija, br. 6237., i Muslim, br. 2560., i ovo je njegova verzija.

⁴⁵ Bilježe Buharija, br. 6066., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2563.

⁴⁶ Bilježi Muslim, br. 2598.

5. „Među najgorim ljudima je i dvoličnjak, onaj koji se jednim predstavlja na jedan način, a drugima na drugi.“⁴⁷

6. „Musliman je muslimanu brat, ne čini mu nepravdu, ne ostavlja ga na cjedilu. Allah će ispuniti potrebu onome ko svome bratu ispuni potrebu, ko muslimanu olakša i Allah će njemu olakšati na Sudnjem danu, a ko muslimanu prekrije mahanu i Allah će njegovu mahanu prekriti na Sudnjem danu.“⁴⁸

7. „Čuvajte se nepravde, jer je nepravda na ovome svijetu tmina na Sudnjem danu, i čuvajte se škrtosti, jer je škrtost upropastila one koji su bili prije vas. Ona ih je navela na prolijevanje krvi i kršenje zabrana.“⁴⁹

8. „Kada vidite one koji puno hvale (ljudе koji su u njihovom prisustvu), bacite im zemlju u lice.“⁵⁰

⁴⁷ Bilježe Buharija, br. 6058., i Muslim, br. 2526., i ovo je njegova verzija.

⁴⁸ Bilježe Buharija, br. 2442., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2580.

⁴⁹ Bilježi Muslim, br. 2578.

⁵⁰ Bilježi Muslim, br. 3002. Kaže šejh Muhammed ibn Salih el-Usejmin: „Znači ako je ovaj čovjek poznat po tome da, kada god sjedne pred nekim uglednikom počne da ga hvali, takav je onaj koji puno hvali (*meddah*). Onaj koji puno hvali nije isti kao onaj koji (ponekad nekog) hvali, jer je onaj koji hvali čovjek od kojeg se ponekada čuje pohvala nekog, ali onaj koji puno hvali je čovjek koji sjedne kada god sjedne pred nekim velikanom, namjesnikom, kadijom, učenjakom i tome slično, počne da ga hvali. Ovakvom treba sasuti prašinu u lice. Jedne prilike je neki čovjek počeo hvaliti

9. „Nemojte sebe hvaliti, jer Allah zna ko je među vama dobar.“⁵¹

10. „Neka niko od vas nipošto ne priželjkuje smrt zbog kakve nevolje koja ga zadesi! Ako ipak bude morao željeti je, neka rekne: 'Moj Allahu, poživi me sve dotle dok je život dobar za mene, a usmrti me kad mi smrt bude bolja!'“⁵²

11. „Ko od vas bude u mogućnosti da bude od koristi svome bratu neka bude.“⁵³

12. „Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori samo dobro ili neka šuti, Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka ne uznemirava komšiju. Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka lijepo ugosti gosta.“⁵⁴

Osmana, radijallahu anhu, u njegovom prisustvu, pa je ustao Mikdad, uzeo kamenčiće (pijesak) i bacio mu u lice. Osman ga je upitao zašto je to uraio, a on odgovori: 'Kada vidite one koji puno hvale (ljude koji su u njihovom prisustvu), bacite im zemlju u lice.'“ Vidjeti: *Šerhu rijadis-salihin*, 6/565.

⁵¹ Bilježi Muslim, br. 2142.

⁵² Bilježe Buharija, br. 6351., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 2680.

⁵³ Bilježi Muslim, br. 2199.

⁵⁴ Bilježe Buharija, br. 6475., i ovo je njegova verzija, i Muslim, br. 47.